

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Предлози за измене Устава Републике Србије

Уважавајући неопходност промена Устава Републике Србије у циљу обезбеђења гаранција независности и самосталности правосуђа као треће гране власти у Републици Србији, по разматрању и анализи приспелих предлога судија прекршајних судова, са намером да се уставноправни положај правосуђа дефинише на начин који би најбоље исказао независност правосуђа, Удружење судија прекршајних судова Републике Србије предлаже следеће измене Устава Републике Србије:

Члан 143. став 4. који гласи:

„Врховни касациони суд је највиши суд у Републици Србији.“

мења се тако да гласи:

„**Врховни суд је највиши суд у Републици Србији.**“

Образложење предлога:

Појам „Врховни касациони суд“ у знатној мери ограничава поступање и надлежност највишег суда у Републици Србији свдећи га само на суд који поступа по ванредним правним лековима што не одговара стварној позицији овог суда као највишег суда у систему правосуђа у држави. Обим надлежности највишег суда је у значајној мери шири од оног на који упућује постојећи назив суда и не дефинише га довољно јасно као највиши суд. Из тих разлога предлаже се увођење (враћање ранијег) назива „Врховни суд“ који боље одражава позицију овог суда као највишег у

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

систему судске власти. Овај предлог је и у духу традиције система судова у Србији кроз историју.

По логици ствари и у свим осталим члановима Устава РС у којима се помиње назив „Врховни касациони суд“ треба тај назив заменити називом „Врховни суд“.

Члан 143. став 5. који гласи:

„Седиште Врховног касационог суда је у Београду.“

мења се тако да гласи:

„Седиште Врховног суда је у Београду.“

Члан 144. став 2. који гласи:

„Председник Врховног касационог суда бира се на период од пет година и не може бити поново биран.“

мења се тако да гласи:

„Председник Врховног суда бира се на период од четири године и може бити поново биран.“

Образложење предлога:

Осим назива суда, за шта је образложење раније дато, предлаже се укидање ограничења на само један мандат Председника Врховног суда из разлога што није логично и нема ниједан ваљани разлог да постоји такво ограничење и то једино у односу на председника највишег суда у држави док у односу на остале председнике судова, сагласно последњим изменама Закона о судијама, не постоји ограничење на један већ на два мандата. У случају усвајања предлога о омогућавању још једног мандата председнику

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

највишег суда требало би дужину трајања мандата ограничити на четири године као што то важи и за остале председнике судова јер не постоји ниједан разлог који би говорио у корист постојања дужег мандата председника Врховног суда у односу на дужину мандата председника свих осталих судова у држави.

Удружење предлаже и алтернативни (краћи) предлог који не спомиње, али и не ограничава (као постојећи текст устава), могућност поновног избора председника највишег суда већ то решење (о могућности два мандата) оставља одговарајућем закону из сета правосудних закона.

Члан 146. став 2. који гласи:

„Изузетно, лице које се први пут бира за судију бира се на три године.“

треба да се брише.

Образложење предлога:

Судије прекршајних судова предлажу да треба укинути први избор судија на функцију ограниченог мандата од три године и да се све судије бирају на сталну функцију. Ограничење првог избора на три године је супротно духу независности судија и допушта, посебно у ситуацији каква је сада у нашем друштву, већу могућност утицаја на те судије и то у време непосредно после избора на судијску функцију када би судије управо требало да изграђују и постепено јачају свој положај и своју независност. Такође, досадашње постојање ограничења првог избора на три године није се показало оправданим нити потребним јер сваки судија је у обавези да своју функцију обавља стручно, савесно и поштено, по важећим законима и другим прописима, без обзира на чињеницу да ли су дугогодишње судије или су тек изабрани на судијску функцију.

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 147. ставови 1, 2. и 4. који гласе:

„Народна скупштина, на предлог Високог савета судства, бира за судију лице које се први пут бира на судијску функцију.“

„Мандат судији који је први пут изабран на судијску функцију траје три године.“

„Високи савет судства одлучује и о избору судија који су на сталној судијској функцији у други или виши суд.“

треба да се бришу,

а став 3. који гласи:

„Високи савет судства, у складу са законом, бира судије за трајно обављање судијске функције, у истом или другом суду.“

мења се тако да постаје **нови став 1.** који гласи:

„Високи савет судства, у складу са законом, бира судије.“

Треба додати **нови став 2.** који гласи:

„По правилу, за судију ће бити бирано лице које је завршило почетну обуку Правосудне академије.“

Образложење предлога:

Сагласно предлогу да се укине први избор судија на мандат од три године, следи и овај предлог да се укину ставови 1. и 2. члана 147. који се управо односе на први избор судија, док се брисање става 4. истог члана предлаже из разлога што, уколико се усвоји предлог измењеног става 3. (који треба да буде нови став 1), тај став постаје сувишан.

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Предложен је и потпуно нови став 2. који, сагласно постојању Правосудне академије, уважавању њене улоге и значаја, прописује да ће, по правилу, за судију бити бирано лице које је завршило почетну обуку Правосудне академије. Како не би било прописано да се избор судија врши искључиво међу лицима која су завршила почетну обуку Правосудне академије и у намери да се разреши постојећа ситуација, при којој у систему правосуђа постоји велики број стручних судијских помоћника који могу и треба да буду бирани за судије, посебно стога што је у време када су примљени на радна места судијских помоћника то био једини и природан пут избора на судијску функцију, додате су речи „по правилу“ које омогућавају да и наведена лица у будућем периоду могу да конкуришу на избор за судијску функцију, а да, по протоку тог периода, претежан, скоро искључив, избор за судијску функцију буде међу кандидатима који су прошли обуку Правосудне академије.

Члан 148. став 1. који гласи:

„Судији престаје судијска функција на његов захтев, наступањем законом прописаних услова или разрешењем из законом предвиђених разлога, као и ако не буде изабран на сталну функцију.“

мења се тако да гласи:

„Судији престаје судијска функција на његов захтев, наступањем законом прописаних услова или разрешењем из законом предвиђених разлога.“

Образложење предлога:

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Ако се прихвати претходни предлог да се укине избор судија на први мандат од три године, онда треба укинути и неизбор тих судија на сталну функцију као начин престанка судијске функције.

Члан 149. став 1. који гласи:

„Судија је у вршењу судијске функције независан потчињен само Уставу и закону.“

мења се тако да гласи:

„Судија је у вршењу судијске функције независан, статусно равноправан и потчињен само Уставу и закону.“

Образложење предлога:

Предложеним решењем које истиче статусну равноправност судија отклања се постојећа ситуација при којој су судије судова различите надлежности (опште или посебне) а истог степена (нпр. првостепени судови) у неједнаком законском положају због чега један велики број судија није равноправан са својим колегама, што је иначе ситуација која не одговара стању у великој већини европских земаља и коју свакако треба променити и ускладити са законодавством и праксом земаља чланица Европске Уније. На тај начин би се избегло да судије прекршајних судова буду (као што је сада случај) у неравноправном положају у односу на судије осталих првостепених судова (основних и привредних) само због врсте суда у којој раде, не узимајући у обзир било каква вредносна мерила као што су: сложеност посла, обим посла, велику количину прописа из свих области живота које примењују у свом раду и друго, а што није случај како у државама чланицама Европске Уније тако и у државама у региону.

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 150. став 2. који гласи:

„У случају укидања суда или претежног дела надлежности суда за који је изабран, судија може без своје сагласности бити трајно премештен или упућен у други суд, у складу са законом.“

мења се тако да гласи:

„Судија изузетно може без своје сагласности бити трајно премештен или упућен у други суд, у складу са законом.“

Образложење предлога:

Мишљење предлагача је да услове за могућност трајног премештаја или упућивања у други суд без сагласности судије не треба прописивати у Уставу већ у закону којим се регулише статус судија а осим тога ограничавање услова само на укидање суда или претежног дела надлежности не обухвата све могуће животне ситуације као што је трајније нефункционисање суда услед поплаве, земљотреса, пожара и слично или услед нестабилне или нерешене политичке ситуације као што је дугогодишњи случај са судовима са територије Косова и Метохије.

Члан 153. ставови 2, 3. и 4. који гласе:

„Високи савет судства има 11 чланова.

У састав Високог савета судства улазе председник Врховног касационог суда и министар надлежан за правосуђе и председник надлежног одбора Народне скупштине, као чланови по положају и осам изборних чланова које бира Народна скупштина, у складу са законом.

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Изборне чланове чине шест судија са сталном судијском функцијом, од којих је један са територије аутономних покрајина, и два угледна и истакнута правника са најмање 15 година искуства у струци, од којих је један адвокат, а други професор правног факултета.“

мењају се тако да гласе:

„Високи савет судства има 13 чланова.

У састав Високог савета судства улазе председник Врховног суда и министар надлежан за правосуђе, као чланови по положају и 11 изборних чланова које бира Народна скупштина, у складу са законом.

Изборне чланове чини 11 судија од којих су четири са подручја апелационих судова и седам изабраних по функционалном принципу.“

Члан 153. став 5. који гласи:

„Председници судова не могу бити изборни чланови Високог савета судства.“

треба да се брише, а постојећи став 6. да постане став 5.

Члан 153. став 7. који гласи:

„Чланови Високог савета судства уживају имунитет као судија.“

мења се тако да постојећи став 7. постаје став 6. који гласи:

„Изборни члан Високог савета судства и председник Врховног суда уживају имунитет као судија.“

Образложење предлога:

Повећање броја чланова Високог савета судства предложено је узимајући у обзир обим њихове надлежности који ће се у будућем периоду

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

само ширити како би могли на одговарајући начин да одговоре потребама и задацима који се пред њима налазе.

Што се тиче предложене измене састава Високог савета судства, у циљу постизања што већег степена његове независности и аутономије, предложено је да се скоро сви чланови Високог савета судства који нису из реда судија уклоне зато што не постоји ниједан ваљан разлог да чланови Високог савета судства буду из реда адвоката или професора. Удружење је мишљења да је постојећа ситуација неодржива управо из разлога што допушта утицај на рад највишег органа у систему судске власти од стране лица која су само једна од страна у поступку пред било којим судом – адвоката, или од стране професора (што је мање опасна ситуација), те да они не треба да имају могућност утицаја на доношење одлука Високог савета судства, посебно када се ради о избору или разрешењу судија. Уосталом, ни судије нису чланови највиших органа адвокатуре или факултета па нема никаквог разлога да буде супротно.

У односу на чланство председника надлежног одбора Народне скупштине у Високом савету судства заузет је негативан став из разлога да путем тог свог представника Народна скупштина, која оличава законодавну власт, не би могла да врши недозвољен утицај на рад Високог савета судства, као дела судске власти која тежи томе да буде независна од утицаја и законодавне и извршне власти.

Упркос начелном неслагању са чланством министра надлежног за правосуђе, као представником извршне власти, у Високом савету судства, свесни постојеће ситуације у којој судска власт у целини па ни Високи савет судства као представник те власти још нису досегли такав степен аутономије и одговарајућих (пре свега материјалних) ресурса за несметано функционисање правосуђа, као и свесни чињенице да основне услове за функционисање правосуђа у Републици Србији у овом тренутку обезбеђује министарство надлежно за правосуђе (путем изградње и одржавања зграда,

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

техничког опремања, одржавањем система за електронско вођење предмета, обезбеђивањем средстава за зараде запослених у правосуђу...) предложили смо да министар надлежан за правосуђе и даље буде члан Високог савета судства, по положају, али са доста ограниченим капацитетом, о чему ће бити речи приликом образлагања следећег предлога за измену Устава РС.

Предложен је повећан број изборних чланова Високог савета судства како би било довољно чланова да одговоре обавезама савета у будућности, са једне стране, али и како би се обезбедила и територијална и функционална заступљеност судова сваког степена и типа надлежности.

Тако је предложено да се задовољи принцип децентрализације и подручне (територијалне) заступљености кроз обавезан избор четири члана са подручја сва четири апелациона суда, како би на тај начин заступљеношћу била покривена целокупна територија Републике Србије.

Што се тиче функционалне заступљености предлог је осмишљен тако да у састав Високог савета судства улазе по један представник:

- 1) Врховног суда,
- 2) Управног суда (или управних судова ако буду уведени првостепени управни судови),
- 3) апелационих судова,
- 4) виших судова,
- 5) основних судова,
- 6) привредних судова, и
- 7) прекршајних судова,

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

али мишљења смо да то не треба да буде уређено уставом већ законом, а да устав само треба да пропише број чланова Високог савета судства.

Предложено је и укидање уставног ограничења да председници судова не могу бити чланови Високог савета судства зато што се ради о изразито дискриминаторној одредби која председнике судова (који су и сами судије) ставља у неравноправан положај са свим осталим судијама када је у питању њихово право да буду бирани за највиши орган правосуђа. Председници судова треба да имају једнако право да буду бирани као чланови Високог савета судства а логично је да не могу истовремено обављати обе функције и да у случају да буду изабрани за члана Високог савета судства морају одступити са функције председника суда, сви осим председника Врховног суда, који је по положају члан Високог савета судства.

Предложена је и измена одредбе о имунитету на тај начин што је имунитет признат само члановима Високог савета судства из реда судија (без обзира да ли се ради о изабраним члановима савета или о председнику Врховног суда који је члан по положају) зато што је идеја да само они и имају могућност одлучивања о статусним питањима (избор, премештај, престанак функције, разрешење, одговорност...) судија па им стога у том делу и треба признати имунитет који иначе уживају судије.

Члан 154. став 1. који гласи:

„Високи савет судства бира и разрешава судије, у складу са Уставом и законом, предлаже Народној скупштини избор судија приликом првог избора на судијску функцију, предлаже Народној скупштини избор председника Врховног касационог суда и председника судова, у складу са Уставом и законом, учествује у поступку за престанак функције

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

председника Врховног касационог суда и председника судова, на начин предвиђен Уставом и законом, врши и друге послове одређене законом.“

мења се тако да гласи:

„Чланови Високог савета судства из реда судија бирају и разрешавају судије и председнике судова, у складу са Уставом и законом, предлажу Народној скупштини избор председника Врховног суда, у складу са Уставом и законом, учествују у поступку за престанак функције председника Врховног суда, на начин предвиђен Уставом и законом, и одлучују о премештају судија и изрицању дисциплинских мера.“

Члану 154. додати нове ставове 2, 3. и 4. који гласе:

„У решавању свих осталих питања учествују сви чланови Високог савета судства равноправно.

Високи савет судства има право предлагања закона из своје надлежности.

Предлагачи закона из надлежности Високог савета судства у обавези су да прибаве мишљење Високог савета судства.“

Образложење предлога:

Овим предлогом је направљена разлика између чланова Високог савета судства из реда судија, без обзира да ли се ради о изабраним члановима или председнику Врховног суда као члану по положају, са једне стране, и министра надлежног за правосуђе, са друге стране, тако да надлежности које се тичу статуса судија (избора, разрешења, премештаја...), а које су прецизно наведене у тексту, обављају само чланови савета из реда судија, а све остале надлежности Високог савета судства треба да обављају сви чланови савета, односно да у њиховом обављању равноправно учествује и министар надлежан за правосуђе.

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА
ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Такође, из надлежности Високог савета судства уклоњено је и предлагање Народној скупштини председника судова пошто је идеја да Високи савет судства (а не Народна скупштина) бира председнике судова. Избор председника Врховног суда је остављен на надлежност Народној скупштини (на предлог Високог савета судства) зато што се ради о највишој функцији у систему судске власти па је природно да народни посланици, као представници грађана, одлучују о томе ко ће бити на челу правосуђа у држави.

Предложена је и једна веома значајна измена којом се Високом савету судства даје право предлагања закона из надлежности савета као и право да се од Високог савета судства обавезно тражи мишљење ако неки други надлежни орган предложи закон из надлежности савета. Ако ова права припадају неким другим органима (као што је нпр. Агенција за борбу против корупције, Заштитник грађана, Повереник за слободан приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности и сл.) нема никаквог разлога да се не признају и Високом савету судства.

Чланови Радне групе:

1. Милан Мариновић
2. Мирјана Николић
3. Леонида Поповић
4. Радован Бјелобаба

У Београду,

Дана 22.08.2017.